

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Discursul președintelui

Andrei Bârseanu,

rostit la Orăștie Duminecă 1/14 Septembrie
la deschiderea adunării Asociației.

Onorabilă adunare generală!

Când venim a desfășura pentru a doua oară, după un restimp de aproape treizeci de ani, steagul culturii naționale în acest centru înfloritor românesc, prima datorie ce ni se impune este, să salutăm din adâncul inimii pe frații și pe surorile noastre din Orăștie și să le aducem tributul recunoștinței noastre, că în împrejurările grele prin cari trecem și cari, poate, pe dânșii i-au atins mai mult, n'au pregetat a ne găzdui în modul cel mai ospital, dovădind atâta dragoste față cu cei de o limbă și de un sânge cu dânșii, și atâta înțelegere pentru înaltele probleme, urmărite de însoțirea, în numele căreia ne-am întrunit astăzi aici.

Orăștienii au dat o nouă dovadă, că adevărata dragoste frățească nu cunoaște nici o piedecă: potopul apelor nu o poate stinge, nici o strâmtoare materială nu o poate înăbuși, și că acolo unde este adevărată înțelegere pentru interesele cele mari ale neamului, chiar și în împrejurările cele mai grele, se pot face minuni.

În adevăr, doamnelor și domnilor, ce poate fi mai însemnat pentru un neam, ca înarmarea lui cu armele biruitoare ale științei, înălțarea lui din ce în ce mai mult pe scara nesfârșită a progresului, îngrijirea însușirilor sale caracteristice: a limbii strămoșești, a portului și a datinilor moștenite dela strămoși, întărirea lui morală și materială, deprinderea lui cu tot ce este bun, drept, frumos și folositor, — cu un cuvânt: asigurarea viitorului lui și pregătirea unui viitor mai bun prin cultură?

A-și creia o soartă mai bună este năzuința firească a oricărei vieți conștiente; a se îngriji de viitor este o datorie elementară a ori și cărui individ, și cu atât mai mult a unui neam întreg.

Popoarele dornice de viață au înțeles pe deplin adevărul acestei aserțiuni și astfel le vedem pe toate lucrând din răsuputeri pentru îmbunătățirea sortii lor, folosind orice moment pentru întărirea morală și materială a lor, pășind mereu înainte pe calea nesfârșită a progresului și astfel croindu-și un viitor mai fericit.

Chiar și în zilele noastre ni-a fost dat a vedea neamuri, mai puțin numeroase ca al nostru, smulgându-se din letargia, în care se părea că sunt cuprinse, și încercându-se să iasă la soare, la lumină, întocmai cum vulturii de pe crestele munților se avântă în înaltul cerului, dând dovadă de îndrăzneală și putere.

O urmare a acestei năzuințe firești spre înaintare și spre pregătirea unui viitor mai vrednic de ființa omenească sunt toate eforturile de peste o jumătate de veac ale poporului nostru: susținerea miilor de

școale și biserici, împreună cu atâtea jertfe, înființarea atâtor însoțiri de tot felul, îndemnul spre trezirea conștiinței naționale, făcute cu graiul viu și cu condeiul de cei mai aleși ai noștri.

Un semn al aceleiași nobile porniri spre ridicarea neamului, din care facem parte, în sirul neamurilor luminate și cu viitor, este și înființarea Asociației noastre, care încheie în acest moment 52 ani ai existenței sale și ale cărei lucrări din anul din urmă avem a le cerceta și a le judeca.

Cu multă însuflețire și cu mari așteptări au pășit, cum am avut onoare a arăta și cu alt prilej, părinții noștri la întemeierea „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”, și dacă nu toate așteptările lor au fost împlinite, vina nu poate cădea numai asupra noastră, ci în mare parte este a se atribui împrejurărilor nefavorabile, în mijlocul cărora s'a desfășurat viața ei de peste o jumătate de veac.

Cu toate acestea, dacă voim să fim drepti, trebuie să recunoaștem, că toate greutățile, cu care a avut a se lupta și în parte mai are a se lupta și astăzi, însoțirea noastră culturală înaintează treptat, cuprinzând teren din ce în ce mai larg și atragând în sinul său un număr tot mai mare de membri. Astăzi putem constata cu bucurie, că în toate părțile locuite de Români în această țară aproape nu mai este ținut, în care să nu fâlăie stindardul ei biruitor, aproape nu mai este localitate, în care să nu se știe de numele ei și în care să nu pătrundă vre-una din publicațiile ei, — nu atâta în urma străduințelor noastre, ale celor dela conducerea centrală, cât mai mult în urma năzuinței obștești spre lumină și în urma trezirei în cercuri tot mai largi a conștiinței naționale.

Numărul tot mai mare de despărțăminte și de agenți, miile de prelegeri și de șezători populare, ținute cu deosebire în comunele rurale, numărul frumos de cetitori ai Bibliotecii populare a „Asociației”, bibliotecile populare, al căror număr crește an de an și care se vor înmulți și mai mult în scurtă vreme, în urma marinosului dar primit în anul din urmă din partea marelui binefăcător Vasile de Stroescu, însoțirile economice și culturale, care încep a răsări tot mai des și care sperăm, că se vor desvolta și mai mult, sprijinite de același meritat bărbat, încercările tot mai stăruitoare de a deprinde cu cetitul și cu scrisul de cei necunosători de carte, — sunt tot atâtea dovezi grăitoare, că Asociația noastră nu lucră în pământ sterp, ci că silințele membrilor ei aduc an de an roade tot mai bogate.

E adevărat, lucrarea cea mai de preț a Asociației noastre nu e o lucrare, ale cărei efecte să se poată vedea și simți imediat, ci este mai mult o lucrare mărunță, de multe ori nebagată în seamă, dar care

s'ar putea asemăna cu picăturile unei ploii călduțe de vară, care cad încet domol, dar care fac, ca sămânța aruncată în pământ să incolțească, să crească și să aducă rod.

Și când mă gândesc la munca desinteresată, pornită din suflet curat românesc și din dorința de a face bine celor de un neam și de o lege cu dânșii a atâtor sămănători ai sămințelor culturii naționale: preoți, învățători, avocați, medici, funcționari, agronomi, studenți, cari nu pregetă a propovedui an de an binele, adevărul și frumosul în sânul poporului nostru și a-l împrieteni tot mai mult cu cartea românească, nu pot să nu le exprim din locul acesta de onoare întreagă recunoștința noastră pentru ostenelele, ce le aduc spre înaintarea neamului din care facem parte și să-i asigur, că jertfele lor sunt cei mai prețioși prinos, ce se poate depune pe altarul obștei celei mari românești. Chiar dacă numele lor de multeori rămâne necunoscut în cercuri mai largi, își vor afla cea mai prețioasă răsplătă în convingerea, că și-au îndeplinit cea mai sfântă datorință față cu frații lor de același sânge.

Eu văd în oamenii aceștia pe adevărații apostoli ai culturii naționale și vă mărturisesc, că rareori m'a impresionat așa de mult o scrisoare, ca neajutorata cartă postală a unui biet cantor din părțile de Miază-noapte ale Ardealului, el însuși abia cunoscător de carte, care se adresează biroului Asociației în chipul următor:

„Onorată Asociațiune. Rog, să ne trimiteți gratis 12 abecedare, cam înființat 12 analfabeți și numa Visuri și Epistole cetesc, și ni-i foarte lipsă ca să deprin(dem) la cetit, și să ne trimiteți și a 2 carte de cetire 4 exemplare, aci de trei săptămâni ne învățăm, și pot ceti și să (va) face bun spor, încât face bine a ne trimite“.

Câtă vreme vom avea în mijlocul nostru asemenea oameni, cari să ia pe umerii lor de bună voie crucea apostoliei, putem privi cu încredere în viitor, siguri fiind că razele de lumină împrăștiate de ei vor pregăti zorile unei vieți mai măndre naționale.

Dar: ogorul este întins, lucrul este mult, avea-vom oare muncitori în de ajuns, ca să nu rămână nici un petec de loc nelucrat, ci fiecare colțșor să aducă la timpul său roadele așteptate?...

Negreșit în timpul din urmă s'a făcut un pas însemnat pentru luminarea poporului nostru și pentru înzestrarea lui cu cunoștințele cerute de vremile de astăzi, dar cu toate acestea, cât mai este de făcut în viitor, ca poporul nostru să poată ajunge, măcar în parte pe celelalte neamuri, care favorizate de împrejurări, ne au apucat mult înainte pe cărarea fără sfârșit a progresului, — căci nu trebuie uitat, că dacă am izbutit a face câțiva pași înainte, nici celelalte neamuri n'au stat pe loc, ci au progresat și progresează necentenit!

Lucrarea pentru luminarea poporului nostru este abia începută, ea va trebui urmată în viitor cu o energie din ce în ce mai mare, și la această lucrare mântuitoare trebuie să-și dea partea sa fiecare om, care se bucură de un grad mai înalt de cultură, fiecare Român cu cunoștință de carte, — și anume — datorita sa față cu frații săi mai puțin luminați va fi cu atât mai mare, cu cât mai bogat este capitalul său de cunoștințe. Altfel toată știința lui va fi o avere moartă din punct de vedere național. Sau, cum a zis cu atâta dreptate săptămânile trecute unul dintre bărbații noștri de școală cei mai luminați și mai de inimă: „La dreptul vorbind, valoarea noastră a celor cu lumină de carte, nu se socotește după măsura, în care suntem „dobă de carte“, cum zice Românul, adevărat nu se măsoară după gălețele de învățătură, ce am încărcat în hambarele sufletului nostru, ci după bogăția de lumină, ce știm să răspândim în jurul nostru din învățăturile agonisite, după bogăția de bine, ce pot să profite alții dela noi. Un om foarte învățat, din a cărui învățătură nu profită nimeni nimic, nu se deosebește prin nimic de un om cu desăvârșire prost și neînvățat“.

Credem însă că oamenii noștri cu carte își vor îndeplini pe viitor și cu mai multă sfințenie ca până acum datorita lor față de frații lor mai mici și mai și lipsiți de învățătură, și nu-și vor ascunde lumina minții lor „sub obroc“, cum zice scriptură, ci o vor pune pe masă ca să lumineze tuturor.

În deosebi așteptăm dela tinerimea noastră universitară, ca încă de pe băncile școlii să se pregătească pentru chemarea ei viitoare de luminătoare a poporului, și după îndeplinirea conștientioasă a îndatoririlor față cu instituturile înalte, pe care le cercetează să nu pregete a împărtăși și altora din comoara cunoștințelor agonisite, deprinzându-se astfel a trăi în mijlocul poporului, din care a răsărit, și pentru acest popor. Și cu bucurie constat, că în unele părți tinerimea noastră mai răsărită a și început a face astfel.

Urmând în chipul acesta mai departe, tinerii noștri universitari își vor câștiga un titlu la recunoștința neamului nostru întreg și astfel ne vom deprinde cu toții a considera pe acești tineri nu ca pe „copiii nimanui“, cum au fost numiți cu oarecare amărăciune, ci ca pe copiii noștri ai tuturor.

Dar nu numai bărbații pot avea loc în această campanie purtată sub drapelul strălucitor al culturii naționale, ci în aceeași măsură pot da mână de ajutor și femeile. La vatra familiară, în școală ca profesoare, în reuniunile culturale și de caritate, ele încă pot contribui în mod însemnat la triumful luminii și la întărirea sentimentului național, și anume cu atât mai mult, cu cât formarea generațiilor tinere stă în prima linie în mâna femeii ca mamă.

Ar fi de prisos, să caut a arăta însemnătatea femeii, ca păstrătoare a

graiului național și-a obiceiurilor străbune, de oarece este un lucru prea cunoscut. Fac însă constatarea îmbucurătoare, că conștii de chemarea lor, femeile noastre încă iau parte din ce în ce mai activă la lucrarea de înălțare și de întărire neamului nostru.

Astfel prin colaborarea stăruitoare, conștientă și armonică a tuturor factorilor de viață ai popoului nostru, putem spera să vedem odată gîntea noastră ocupând cu cinste, între celelalte gînti locul, ce i se cuvine în urma originii sale nobile, cu care a dăruit-o Dumnezeu.

Viitorul mai bun al unui neam se făurește prin muncă neobosită, prin devotament desăvârșit și de multe ori prin jertfe grele.

Ce muncă ar putea fi însă prea grea, ce jertfă s'ar putea numi prea mare, când e vorba de asigurarea viitorului nostru?..

Părinții noștri au dovedit-o; noi n'avem decât să le urmăm exemplul.

Cu acestea declar adunarea generală a „Asociațiunii” deschisă.

Nr. 7325 Școl. 1913.

Notificare oficială.

Atragem prin aceasta atențiunea învățătorilor noștri asupra broșurii „Harta și Statistica în instrucția geografică” (cu 11 tabele geografice) de Victor Stanciu, directorul școlii civile de fete din Arad (Sibiu 1913, preț 80 fil.), și-i îndemnăm să și-o procure fiecare, deoarece ea conține un material deosebit de prețios pentru un învățător. Studiind cu atențiune această broșură, fiecare învățător va ajunge să cunoască mai bine pământul și va putea preda geografia cu mai multă pricepere și folos.

Consistoriul arhidiecezan.

Dela Academia Română.

(Concursuri pentru premii).

(Fine).

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

1. Premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Arta religioasă și arta casnică la Români (cu excluderea arhitecturii). (Deciz. 23 Maiu 1909).

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

2. Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 20.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor. (Deciz. 5 Aprilie 1900 și 25 Martie 1904).

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țările din dreapta și din stînga Dunării-de-jos.

2. Teoriile vechi și nouă despre originea și locuțiile Românilor în cursul evoluției medii.

3. Migrațiunea popoarelor în țările Dunărene și înrăuirile reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înființarea Imperiului bulgar.

4. Românii și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui româno-bulgar și relațiunile lor cu popoarele din stînga Dunării.

5. Originile Principatelor române. Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunțit și conștient al izvoarelor antice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și orice resturi ale vechimii, utilizându-se și toponimia, limba și în genere orice fantană ce ar putea contribui la lămurirea chestiunii.

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

3. Premiul Princesa Alina Știrbei, se va da în sesiunea generală din 1914, pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Principiile morale și creștinești de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor. (Deciz. 6. Aprilie 1912).

„Această scriere va arăta în mod metodic legile morale, cari trebuie să conducă pe om în viață și mijloacele ce trebuie întruiește de părinți și de crescători, pentru ca germeii cerințelor morale să fie desvoltați și întăriți treptat în inima copiilor și a tinerimii, pentru ca voința acestora să fie îndrumată cu constanță spre tot ce este bun și virtuos, precum și spre îndeplinirea datoriiilor multiple ale omului; în fine pentru ca copiii și tinerimea să fie de timpuriu astfel conduși, ca germeii celor bune să nu fie slăbiți într'înșii, iar germeii celor rele să nu fie opoșiți și încurajați.” — (Din Actul de donațiune).

Autorii vor avea în vedere și următorul program:

1. Mamele mai tuturor ființelor viețuitoare de pe pământ își alăptează și cresc singure puii lor. Așa trebuie dar să facă și toate femeile cu copiii lor. Femeia, care nu-și apleacă singură copilul, nu e mamă adevărată.

2. Copilul se poate încredința îngrijirii unei alte persoane, doicei, numai când mama e bolnavă și nu-l poate alăpta singură fără pericol pentru sine sau pentru copil. Condițiunile ce trebuie să întruiească doica, anume ca să fie de aceeași naționalitate și religioasă, să fie pe deplin sănătoasă, morală, fără deprinderi rele etc.

3. Părinții trebuie să privegheze neîntrerupt la creșterea copilului, care nu e bine să fie lăsat în seama doicei sau numai în a servitorilor. Simțul părintesc trebuie ținut todeauna viu în mintea copilului.

4. Când copilul începe a pricepe și a vorbi, părinții îi vor însufla iubirea și respectul de tată și de mamă, aducându-l în același timp la cunoștința și credința că, pe lângă ei, mai e un părinte, mai mare și mai puternic, Dumnezeu, care ține pe toți. În legătură cu acestea și treptat, vor învăța pe copil să iubească și să respecte și pe crescătorii, învățătorii și binefăcătorii săi, precum și pe toți cei mai vârstnici decât ei, de orice treaptă, numai de omenie să fie.

5. Nu-i vor permite niciodată și sub nici un cuvânt fapte rele sau vorbe reprobate de morală și de bună cuviință. Muștrările ce vor fi siliți a-i face, vor fi cumpătate; de asemenea pedepsele, cari nu vor fi dintr'odată aspre, ci treptate și în raport cu greșeala.

6. Când copilul se va face mai mare, controlul va fi îndreptat și asupra vieții afară din casă.

7. Părinții sunt datori a învăța pe copil să fie cumpătat, strângător, filantrop și cu durere și milă față de cei nevoiași și de instituțiunile de binefacere. Il vor învăța preceptele Sf. Evanghelii și respectul legilor.

8. Părinții vor mai deprinde pe copil a vorbi la început numai limba maternă, învățarea și cultivarea altor limbi putându-se face mai târziu.

9. Il vor învăța de asemenea să iubească patria, să o apere la nevoie și să-i aducă servicii cât va trăi.

10. Pentru a izbui însă în toate acestea, părinții vor trebui să premergă cu exemple bune, să nu facă sau să vorbească nimic din ce ar putea să fie dăunător copilului și să aibă todeauna în vedere, că iubirea și respectul nu pot fi câștigate sau menținute, dacă nu sunt observate de amândouă părțile.

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuielile de tipărirea scrierii (de minimum 30 coale de tipar garmond) în 1000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

4. Premiul Adamachi, de 5000 Lei (divizibil), se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Sentimentul religios în populația noastră rurală. (Deciz. 28 Maiu 1909).

Lucrarea se va face după următorul program:

1. Resturile păgânești în credința popoului român.

2. Înrauirea creștinismului și plămuirea sentimentului religios combinat din cele două elemente: păgânismul și creștinismul.

3. Influențele istorice asupra bisericii noastre.

4. Influența bisericii asupra istoriei noastre naționale.

5. Sentimentul religios în poezia populară și în descânțec.

6. Sentimentul religios în literatura basmelor și poveștilor.

7. Starea actuală a sentimentului religios, așa cum rezultă din:

a) Raporturile țărănilor cu biserica și lucrurile sfinte.

b) Raporturile țărănilor cu preoții.

c) Raportul țărănilor cu Justiția. Jurământul. Cu ce sentimente se prezentă țărșrul în fața instanțelor la jurământ.

d) Raporturile sociale și economice ale țărănilor între ei, cari cad sub înrauirea religioasă.

8. Școala și sentimentul religios.

Concluzie. — Trebuința sentimentului religios pentru disciplinarea etică și socială a țărănimii române.

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

5. Premiul Alexandru Bodescu, de 1500 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Revoluția din 1821 în țările noastre. (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

6. Premiul Năsturel, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română cuprinzând:

Studiul țanțarilor din România, ca propagatori ai malariei, și cercetarea mijloacelor practice pentru stângerea acestei boale. (Deciz. 23 Maiu 1909).

Autorii se vor conduce după următorul program:

1. Un studiu amănunțit asupra țanțarilor, cari la noi transmit malarie, examinându-se anume și locurile unde ei se găsesc, când și unde depun ouăle, perioadele desvătării lor, când încep să sboare și să înțepe.

2. Studiu asupra întinderii malariei și a diferitelor forme ale boalei în toată țara pe baza examinării sîngelui.

3. Malaria la copii în raport cu boala la adulți și cu rezistența împotriva boalei.

4. Un studiu critic asupra metodelor întrebuițate în diferite țări pentru combaterea malariei, în vederea celor cari vor trebui aplicate la noi.

5. Studiu amănunțit, pe baza experiențelor personale, al unor localități din cele mai bătute, al măsurilor luate și al rezultatului obținut în combaterea boalei.

6. Un plan practic și desvoltat în mod amănunțit pentru stăpînire boalei în România, în oraș și la țară.

7. Lucrarea va fi însoțită de fotografii și preparate macroscopice și microscopice originale ale țanțarilor din țară, precum și ale paraziților malariei din interiorul țanțarilor și din sânge.

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1913.

Notă. — Concurenților la această a doua serie de premii se pun în vedere următoarele articole din Regulamentul votat de Academie la 8 Martie 1906:

Art. 19. Manuscrisele se vor prezenta la concurs în termenul fixat în art. 3 (până la 31 Decembrie), fără nume, de autor purtând o deviză sau motto; ele vor fi însoțite de un plic sigilat pe care va fi produsă deviza sau motto din fruntea manuscrisului și în care se va afla închis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată.

Manuscrisele cari nu vor fi scrise curat și lizibil nu vor fi luate în cercetare.

Art. 21. Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită.

Art. 22. Manuscrisele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere și își vor dovedi proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscrisele nereclamate în timp de un an dela pronunțarea rezultatului vor rămânea proprietatea Academiei și vor fi încorporate în Bibliotecă, în colecțiunea manuscriselor.

AVIZ

comunelor bisericesti cari cer subvenție dela stat.

Deși termenul pentru așternerea petițiilor la Consistor a expirat de mult, totuș o mulțime de comune bisericesti abia acum le înainteză. Se știe că termenul transpunerii acestor petiții la comisiile administrative, este 30 Septembrie st. n. De oarece revizuirea petițiilor este foarte anevoioasă și reclamă mult timp, atragem în mod special atențiunea acelor comune bisericesti, cari eventual nici până la data de față n'au trimis petițiile, să le înainteze cel mult până în 12/25 Septembrie. Căci pentru pierderea termenului, vor fi responsabile comitetele parohiale în frunte cu preoții.

Serbările culturale dela Orăștie.

— Raport. —

Lume multă și aleasă a participat și de astădată la serbările culturale organizate cu prilejul intrării la Orăștie a „Asociațiunii” noastre.

Comitetul central din Sibiu a sosit Sâmbătă la orele 4 d. a. și a fost salutată la gară din partea dlui Dr. A. Vlad, căruia îi răspunde președintele Asociației, dl A. Barseanu.

Seera la orele 8 oaspeții s'au adunat în hotelul „Central”, la seară de cunoștință, unde au vorbit dñii Dr. Romul Boca, președintele comitetului de primire, și canonicul Dr. V. Suci. Veselia, susținută și de cântecele tarafului de lăutari, era mare; nu se știa încă nimic despre catastrofa întămplată lângă Câmpina, unde înainte cu câteva ceasuri se sdrobise genialul aviator Aurel Vlaicu...

În ziua următoare, dimineața, s'a oficiat slujbă divină în ambele biserici române ale Orăștiei.

Publicul, în biserică și pe străzi, era acum cu totul abătut în urma jalnicului accident, asupra căruia, durere, nu mai încăpea nici o îndoaală.

Prima ședință a adunării a deschis-o la orele 10, președintele, dl A. Barseanu, rostind o cuvântare, însemnă, ca totdeauna, prin cuprinsul și forma ei desăvârșită. O publicăm la locul prim al numărului nostru de astăzi.

Din partea despărțământului „Orăștie” al Asociațiunii salută adunarea dl Dr. A. Vlad.

Ca reprezentant al Societății pentru teatru, a vorbit dl Dr. Iuliu Maniu, salutând Asociațiunea în numele surorii mai mici, a Societății pentru întemeierea unui fond de teatru român.

După răspunsul președintelui și după înscrierea delegaților, se aleg obișnuitele comisiuni: pentru examinarea raportului general, censurarea socotelilor, înscrierea membrilor noi, precum și o comisie de candidare.

Se prezentă o propunere pentru a se înființa câte o judecătorie de pace în comunele noastre.

Sfârșindu-se prima ședință, s'au întrunit în conferință confidențială directorii și delegații despărțământelor.

S'a deschis apoi în sala hotelului „Transilvania” expoziția, organizată de „Atelierul de țesături” din Orăștie, de „Reuniunea industrială” și „Reuniunea economică”. Este o expoziție bine întocmită, și cuprinde frumoase obiecte din ramurile economiei și industriei naționale. Pentru succesul ei au muncit doamnele: Elena Hossu Longin și Victoria Erdelyi, și alte persoane, cărora li se cuvine multă laudă.

Între cei sosiți la Asociațiune se găseau și dñii Barbu Șt. Delavrancea, A. Florescu și Virgil Arion, veniți din România.

La banchetul, început la 2 ore, au participat cam două sute de persoane. S'au ținut vorbirile următoare: dl A. Barseanu a toastat pentru Maiestatea Sa împăratul și regele; dl Dr. O. Sgîlbea pentru comitetul central; canonicul Dr. V. Suci pentru cei din Orăștie; dl Nic. Ivan pentru autoritățile administrative; primarul dl Andrae pentru Asociație; dl Dr. E. Dăianu pentru oaspeții din regat: Delavrancea Arion, și Florescu; dl Delavrancea pentru sentimentul iubirii ce trebuie să ne stăpânească; în sfârșit dl G. Precup pentru reprezentanții presei.

Ridicându-se masa, publicul a ieșit la stradă, să privească imponentul conduct etnografic, compus din 26 de compune, în frunte cu dl Branga călare și îmbrăcat în costum național. Bințițul, comuna de naștere a lui Vlaicu, purta un drapel în doliu; au mai luat parte comunele: Valea Geoagiului, Orăștie, Balomirul, Bobalna, Cujirul, Romosul, Romoșelul, Dâncul Mic, Căscăul, Mărtinești, Orăștieara, Ludești, Pișchintul, Vaidei, Pricazul, Turdașul, Șibotul, Tămășeasa ș. a., reprezentând claca, nunta, călușerii ș. a.

Conductul etnografic a fost un punct din cele mai succese ale serbărilor.

Duminea seara s'a dat concertul, la care auditoriul a avut plăcerea să admire de nou cântările dnei Veburia Triteanu, acompaniată de dșoara C. Man, jocul măestru la pian al dșoarei Cella Delavrancea, producțiile solistei Marii Vasilca și ale soliștilor A. Cristea și A. Medrea, acompaniați de dșoara E. Branga. Corul mixt și orchestra au completat programa bogată a concertului.

Luni, în ședința a doua, s'au citit depeșele de felicitare trimise din mai multe părți, și anume dela I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu, dela Uniunea femeilor române din Brașov, și dela particulari din diverse locuri. Aplauze călduroase a stărnit o scrisoare de felicitare trimisă de profesorul universitar și floromănu Dr. Urban Iarnik din Praga,

Raportorul Dr. V. Moldovan, al comisiei pentru examinarea raportului general, arată rezultatele, obținute până acum și mijloacele, de care va trebui să se folosească pe viitor Asociația.

Raportul general s'a luat la cunoștință, comitetului central i s'a votat absolutul pe anul 1912 de gestiune; Revista „Transilvania” se va scoate de aci înainte lunar.

Se hotărăște, ca marelui V. Stroescu, să i se trimită o adresă de omagiu din sânul adunării generale.

S'a primit apoi raportul comisiei financiare, prezentat de d-l V. Osvadă. Fiind timpul înaintat, desbaterile s'au amânat pe după amiazi.

La 4 ore d-l președinte redeschide ședința.

Conferențieri sunt Dr. Radu, profesor în Brad și Dr. Silviu Dragomir, profesor în Sibiu. Cel dintâi vorbește despre „Răspândirea științelor la Români din Transilvania și Ungaria”, al doilea schițează istoricul Orăștiei.

Conferențierii sunt felicitati.

D-l Oct. Sglimbea, raportează în numele comisiei pentru înscrierea de membri noi, că s'a adunat suma de 7197 cor.

La propunerea părintelui protopop Teulescu, raportorul comisiei de candidare, se alege cu aclamație comitetul, și anume: A. Barseanu, președinte, Dr. Vasile Suciu, v.-președinte. Membrii activi ai comitetului: Dr. Ilarion Pușcariu, P. Cosma, Nic. Ivan, Dr. N. Bălan, Oct. Goga, Dr. I. Lupăș, Dr. Oct. Russu, Nic. Togan, Ioan Negruțiu, Gavrilă Precup, Ioan Agârbiceanu, Oct. Tăslăuanu. Membrii suplینți: Dr. Vas. Bologa, Dr. E. Beu, Dr. L. Borcea, Dr. I. Rațiu, Arsenie Bunea, R. Simu.

D-nii președinte și v.-președinte mulțămesc adunării generale de increderea arătată.

Viitoarea adunare se va ține la Năsdud. Balul, în considerarea doliului național, nu s'a ținut.

Cronică pedagogică.

Jean Paul ca pedagog.

de Dr. C. Papuc, Săcele.
(Fine).

Cu acestea am ajuns la finea expunerii ideilor Levanei. Oredem a fi scos în deajuns aceea ce caracterizează: *Invățătura despre educație*.

Nu numai perlele, ce strălucesc în acest op au fost înșirate într'un colan de mărgăritare ci, — tocmai spre completarea unui tablou fidel despre cugetările pedagogice ale lui Jean Paul — s'au lăsat strecurate pe ici, pe colo și din buruienile ce împetrișează stratul său cu flori — anume cele mai caracteristice.

N'a fost ușor a espune cugetările poetului, tocmai din cauza lipsei de sistem, și din cauza limbii sale. Această lipsă a grupării sistematice ca și a dezvoltării metodice a ideilor sale mărețe a simțit-o însuși autorul.

Așa ni se prezintă „Invățătura despre educație”, în privința formală ca un ce nedeplin. După partea materială, este ea o scriere ce are în vedere numai educația privată. Organizația actuală a școlii nu putea fi bănuită de Jean Paul, nici de majoritatea pedagogilor săi contemporani. Dar pentru aceea ne dă „grăunțe de aur curat”, cari pot servi de bază ori cărei școli.

Ideile lui Jean Paul se întemeiază pe o înaltă concepție despre natura omenească. Cugetările sale poartă pecetea entuziasmului lui Rousseau; dar simțul lui părintesc a evitat contrastul „cetățeanului din Geneva”, care-și lăpădase proprii săi copii.

Privirea așezată de psiholog, experiența unei vieți întregi pe teren pedagogic, cunoașterea cutelor celor mai adânci și mai ascunse ale sufletului omenesc, cum rezultă din amănuntele „Levanei”, ne fac să socotim acest op de educație printre contribuțiile cele mai prețioase asupra studiului despre om și copil.

Dacă Jean Paul laudă pe „Emil” al lui Rousseau cu cuvintele:

„In nici un op de educație, nu s'a unit mai ușor și mai frumos idealul cu observarea”, — apoi această laudă o merită cu același drept scrierea „Levana”.

Apariția opului principal al pedagogului poet rămase la început nebăgată în seamă. Cauza zace în evenimentele naționale ce zbuciumau țările germane la începutul secolului a 19-lea. „Cuvântările către națiunea germană”, în cari energia unui Fichte vestea cu glas profetic renașterea Germaniei prin școală, cuprinseseră prea mult spiritele contemporanilor, așa că opul modest adresat „liniștii familiare”, cum

era Levana, nu se mai putea impune atențiunii acestora. Dar îndată-ce furia războinică se domoli, și viața pacinică familiară își luă cursul său normal, atunci se recunoscu adevărata valoare a „Invățăturii despre educație” de Jean Paul. Nu rămase familie, în care Levana să nu fie citită și recită. Cugetările cele mai frumoase ale ei fură adunate în o carte intitulată *Perle din Levana*, și învățate pe din afară de contemporani. Iar când ediția a doua amplificată a Levanei fu gata, autorului i se asigurase o pensie anuală de 1000 fl., promovat fiind de universitatea din Heidelberg, „doctor de onoare” și ales membru al Academiei din München. Lumea învățată, contemporană lui, era convinsă, că nici un dascăl al omenirii n'a știut să comenteze așa de frumos sentența: „*Lăsați copiii să vină la mine, că unora ca acestora este împărăția cerurilor*”, ca Jean Paul.”

Insuși „postul peoților germani”, Götthe, era entuziasmat de Levana. În ea admiră el „o maturitate de necrezut a cugetării”, „o virtute înaltă și bogăție a compozițiilor”.

Când la 1825 poetul pedagog, care suferea de ochi, a orbit, iar în 14 Noemvrie 1825 și-a închis ochii pe vecie, — după ce 4 ani mai înainte avuse nemărginita durere să piardă pe unicul său fecior student, în Heidelberg, — atunci i s'a adus, în jalea sinceră a unei națiuni întregi, cea mai mare cinste.

Invățătorii și cortedul școlarilor din Bayreuth, purtând un exemplar al Levanei, însoțiau cu mulțimea aleasă a admiratorilor lui, pe „educatorul sufletelor, pe adevăratul prieten al dascălilor și elevilor”.

Azi, după 150 de ani dela nașterea lui, — ce nu s'a serbat nici pe departe așa de pompos ca bicentenarul lui Rousseau, se resimte un fel de uitare față de opera jubilentului.

Cu toate că secolul nostru înregistrează contribuții superioare pe terenul pedagogiei științifice, noi am crezut totuși de folositor invățătorilor și tuturor educatorilor a le aminti aceea ce formează sufletul educației, *iubirea față de lumea copiilor*, a cărei intrupare perfectă se realizează în Jean Paul Friedrich Richter.

Moartea lui Aurel Vlaicu.

Corpul nelnsufletit al iubitului aviator a fost dus Duminecă seara dela Cămpinița la București și transportat dela gara de nord pe un car mortuar, împodobit cu flori, la biserica Sf. George-nou, între cântările funebrele ale preoției.

Inmormântarea, la dorința familiei regretatului și fiind așteptată prietini și cunoscuți din Ardeal și Ungaria, s'a amânat pe astăzi *Miercuri* la orele 5 p. m.

Vor rosti discursuri: un ofițer aviator, reprezentantul ligii, reprezentantul ardelenilor, al presei ș. a.

La telegrama trimisă de dl profesor C. Nedelcu Maj. Sale Regelai Carol, în care îi face cunoscut accidentul mortal întâmplat, dl Nedelcu a primit următoarea telegramă:

Groaznică nenorocire, care a răpit neamului pe unul dintre cei mai iscusii și viteji fii ai săi, a îndurerat adânc pe M. M. L. L. Regele și Regina. Din înalt ordin Vă rog să prezentați familiei sentimentele de adâncă părere de rău a Maj. L. L. Regelui și Reginei pentru marea pierdere suferită. Adjutant Anglescu.

În amintirea lui Vlaicu. Președintele casinei române din Sibiu dl Partenie Cosma în conțelegere cu președintele clubului municipal dl asesor consistorial Nicolae Ivan au luat măsurile de lipsă, ca la inmormântarea regretatului Aurel Vlaicu care se face azi (Miercuri) la București, societatea românească din Sibiu să fie reprezentată prin o delegație de 3 membrii. Delegația, constătoare din dl asesor consistorial Lazar Triteanu, Oct. Tăslăuanu și Dr. I. Fruma, au plecat Marți seara la București, unde vor depune și o cunună pe mormântul lui Aurel Vlaicu. Totodată s'a dispus — cu încuviințarea Excelenței Sale — tragerea clopotelor dela biserica catedrală azi la 4 ore d. a. S'a inițiat și o colectă pentru acoperirea cheltuielilor împreunate cu trimiterea delegației. Mai târziu la timpul preseris de rânduiala bisericii noastre, se va face un parastas în biserica catedrală și în celelalte biserici din arhidieceză.

Ar fi de dorit ca în aceste zile de jale zguduitoare, dangătul trist al clopotelor să piângă împreună cu credincioșii din toate satele Ardealului pe mormântul, care a îngropat o parte din credința sufletului nostru îndurerat.

*) Cf. Jean Paul, de Dr. I. Müller pg. 255.

Conferențele preoțești.

Convocare.

Pe Marți în 24 Septemvrie st. vechiu a. c. convoc Onorata preoție la conferența preoțească în *Sighișoara* cu următorul program:

1. La 7 ore a. m. serviciu divin cu invocarea S. duh prin preoții: Ioan Muntean din Sighișoara și Ambrosiu Suciu paroh în Beșa. — Predică cu textul „Ieșit-a sămănătorul să samene sămânța sa”, Luca 8 5, rostită de parohul Chirion Muntean din Trapold.
2. Mărturisirea preoților la duhovnicii tractuali.
3. Constatarea celor prezenți.
4. Discuție asupra serviciului și a predicii.
5. Comunicarea ordinului Consistorial din 20 Noemvrie 1912, Nr. 13322 Bis.
6. Raportul prezidenților despre conferențele cercuale religioase, să se înainteze oficiului protopopesc până la 15 Septemvrie v.
7. Pronunciamentul conferenței asupra rapoartelor din cestiune.
8. În nex cu pastorală arhierescă tema: „Calea mijloacele, modul princari s'ar putea delătura relele ce amenință biserica?” lucrare de Erofteiu Viscreanu, paroh în Criș.
9. Indigări în chestia mărturisirii credincioșilor.
10. Raportul epitropiei preoțești.
11. Eventuale propuneri.
12. Designarea verificătorilor și încheierea conferenței

Sighișoara, 22 August 1913.

Dimitrie Moldovan
protopop.

NOUTĂȚI.

Deschiderea parlamentului. Ședințele parlamentului ungar se vor începe *Miercuri* în 8 Octomvrie n. Intre proiectele de legi, care au să se discute, este și legea despre arondarea nouă a cercurilor electorale. În sesiunea de toamnă s'a va debate și asupra proiectului de lege cu privire la statificarea salarului notarilor comunali și al funcționarilor administrativi. Camera va alege și membrii delegațiunii. Ședințele delegațiilor, cum se știe, au să se țină la Budapesta.

Regele sârbesc în România. Ziare din Belgrad scriu, că regele *Petru* va merge în curând la Sinaia, pentru a face o vizită părechei regale române. Regele *Petru* va vizita și Bucureștii.

† **Petru Rășcanu**, profesor universitar în Iași, decanul facultății de litere, a încetat din viață la Peatra-Neamț, unde se afla în vilegiatură. Om foarte simpatice, a fost cunoscut pentru lucrările sale de istorie.

Mulțămită. M. O. Domn *Alexandru Lebu*, mare proprietar în Sibiu, pe lângă multe alte donații la zidirea școlii și bisericii noastre, a donat pentru procurarea băncilor trebuincioase în școală suma de 138 cor., pentru care faptă nobilă comitetul parohial din Rușciori aduce nobilului donator mulțămită. În numele comitetului parohial: *Nic. Platoș*, paroh.

Congresul socialiștilor din Germania s'a deschis Duminecă în Jena. Asistență enormă. Au sosit delegați socialiști din toate statele.

Aniversare. În cazarmele capitalei române s'a sărbătorit Sămbătă aniversarea luării *Griviței*. În împrejurările speciale de astăzi, solemnitatea a avut un caracter deosebit. Soldații serbătoreau victoria părinților lor, acum, după ce se întorseseră de pe aceleași locuri, pline de amintirile luptelor întâmplante înainte cu 36 de ani.

Jubileul turnului Eiffel. Una din cele mai frumoase creațiuni ale geniului artei franceze, turnul Eiffel din Paris, își jubilează anul acesta aniversarea de 25 de ani dela întemeiere. Impunătorul turn a devenit cu timpul o mândrie a națiunii franceze; deși la 1888, va să zică înainte cu 25, scriitorii și artiștii mari au protestat împotriva viitoarei clădiri „gigantice și fără gust”, — un adevărat „monstru de fier, care va desfigura frumusețea celei dintâi capitale din lume”. Turnul totuși s'a clădit. Ear când a fost terminat au tăcut toți esteții, cari protestaseră cu câteva luni mai înainte. Se vede, că li-a plăcut și lor „monstrul”. Astăzi nu există străin, care mergând la Paris, să nu admire colosul, ce se înalță măreț stând de pază asupra milioanele de locuitori ai capitalei.

Caz de moarte. Celebrul orientalist *Armin Vámbéry* a murit Luni în Budapesta în etate de 81 de ani.

Nu mai e holeră în armată. Ministerul român de războiu anunță, că epidemia de holeră este stansă în armată. În urma devotamentului medicilor civili și militari, și a supravegherii Alteiței Sale, Principesei Maria, epidemia s'a putut stânge mai curând de cât se prevedea.

Muncitori fără lucru. Partidul social-democrat din Ungaria arată, că în capitală se găsește astăzi nu mai puțin de 60.000 de muncitori fără lucru, ear numărul lor în țara întreagă trece peste 200.000. Pentru a veni în ajutorul celor lipsiți, partidul social-democrat pregătește o mare acțiune.

Premii pentru cai de prăsilă. Vineri în 17 Octomvrie n. 1913 se va face la *Noerich* distribuția premiilor pentru cai de prăsilă. În acest scop s'a dat un ajutor de o mie de coroane din partea ministrului de agricultură și 150 coroane colectate de primpretorul cercului. Premii în bani sunt cu totul 27, în sumă de câte 10—100 de coroane. Afară de acestea se vor acorda cultivătorilor diplome de laudă, și anume: clasa I de aur, clasa II de argint și clasa III de bronz. Se admit la premii numai proprietari din comitatul Sibiului. Alte amănunte se pot afla la Comisiunea pentru prăsilul cailor a comitatului Sibiului.

Teatru în Sibiu. Astăzi, *Mercuri*, se reprezintă piesa hazlie *Tatăl regimentului*, farsă cu cântece în trei acte; *Măne, Joi*, se dă întâia oară *Ploaia de aur*, mare operetă, care pe scenele capitalelor a obținut succes deosebit.

Din public[†]).

Mulțămită și dare de seamă.

Cu ocazia petrecerilor aranjate de Reuniunea femeilor gr.-or. române din Zlatna și jur la 10 August 1913 au încurs: Intrate peste tot, coroane 325. S'a spesat peste tot coroane 144. Deci a rezultat un venit net de coroane 181, cari s'au administrat la fondul Reuniunii. Au contribuit următorii domni și doamne: Protopopul I. M. Montani și inginerul Lupencs câte 3 cor., Beșa E., Radu T., Albini L., Schiau V., Pop I., Damian V., Cismaș Inegut, și Cismaș I. Aszlany, Dr. Bartoș și Onea P. câte 2 cor. — Stanciu, Popescu M., Duca Parteniu, Corpade B., Dr. Recea, Scrobote D. ș. Porcaru Gh. câte 1 cor., — Dudaș Ai Tanislav A., Tanislav G., Turlaș L., Tomotaș V. și Petringenar N. câte 50 fil., la olaltă coroane 40. Contribuiri benevole ni-au trimis: I. Codruț Ioan, brutar 5 cor. Pitariu I., Lobștein A., Gongolea B. și Iurencics I. câte 2 cor. și Tanislav T. 1 cor., la olaltă cor. 14. Suma de 271 cor. a rezultat din vinderea biletelor. — Tuturor contribuțiilor le exprimăm prin aceasta cele mai profunde mulțămiri. — Constatăm, că atât petrecerea poporaiă cât și cea teatrală au reușit peste toate așteptările.

Aranjatorii

Institutul „Model” de fete

din Turnu-Severin,

sub direcțiunea d-nei *Maria Justinian Ionescu*, licențiată în filologie.

Curs primar și liceal după programa statului. Curs comercial, facultativ și grădina de copii.

Pe lângă studiul serios al acestor secțiuni, cea mai mare atențiune se dă limbilor străine (franceză, germană, engleză) și artelor frumoase: pianul, muzica vocală, vioara, pictura, desennul, dansul, gimnastica.

Diracțiunea, având în vedere mai mult îndrumarea practică, va da mare extensiune lucrului manual: croitoria, lengeria, apoi gospodării: bucătăria, economia casnică și tot ce depinde de menaj.

Localul institutului satisface toate condițiunile igienice, fiind situat pe Bulevardul Carol și str. General Manu, în 3 mari clădiri, cu camere spațioase așezate la soare, posedând curți vaste.

Personalul instructor și educator este ales numai din profesori titrați dela școlile statului și din profesoare străine cu titluri academice.

O îngrijire părintească, instrucțiune serioasă și educațiune solidă se dă fetelor încredințate acestui institut.

Se primesc eleve: interne, semi-interne și externe. Prețuri convenabile. Inscierile se fac în orice zi dela 8—12 a. m. și 2—6 p. m. Cursurile încep regulat la 11 Septemvrie. Prospece se trimit la cerere. Direcțoare: *Maria Justinian Ionescu* (născută Zaharia).

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 4295/1913

(254) 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de vicenotar în comuna Kisapold, (cercul Szerdahely, comitatul Szeben), dotat cu 1000 cor. salar anual, prin aceasta public concurs și provoc pe reflectanții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform §. g) art. I. din 1883, respective §. 3, art. XX. din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor de până acuma subsemnatului oficiu pretorial până în 30 Septembrie 1913, cunoașterea în vorbire și scris a limbii române se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Szerdahely, la 12 Septembrie 1913.

Primpretorul cercual:

Dr. Bruckner.

CONCURS.

Pentru întregirea definitivă a catedrei de învățător la școala noastră profesională din comuna Sânpetru, tractul protopresbiteratului Brașov, se publică concurs cu termen de 15 zile dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român”.

Învățătorul ales va avea să facă și servicii de cântăreț Dumineca și sârbătoarea la utrenie și liturgie, iar în zilele de lucru cu săptămâna; va avea să dea instrucție tinerimii din școala de repetiție.

Venitele sunt:

800 coroane anual, care se vor plăti în rate lunare anticipative dela biserică, iar restul dela stat.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteratului și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică ca să-și arete destoinicia în cântări.

În conțelegere cu comitetul parohial. Brașov, în 13 August 1913.

(229) 3-3

Dr. V. Saftu
protopop.

Nr. 761/1913

(225) 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului II învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din comuna Bendorf, protopresbiteratul tractului gr.-or. Agnita, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1200 coroane, din cari dela comuna politică 200 coroane, ajutor dela stat ce se va cere pe baza documentelor învățătorului ales 1000 coroane.

2. Relut pentru grădina 20 coroane, lemne de foc o soarte ca fiecare parohian.

3. Cvarțir în natură.

4. Învățătorul este îndatorat a propune și în școala de repetiție, a cânta în Dumineci și sârbători cu elevii de școală în biserică.

5. Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare să se aștearnă subscrisului oficiu protopresbiteratului în termenul deschis.

Agnita, în 12 August 1913.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Agnita, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 759/1913

(238) 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător-cantor din comuna bisericăscă Boroșneul mic (prin gara Nagyborosnyó) în protopresbiteratul Treiscaune, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela popor câte 1.60-2 cor.

2. Dela Veneratul Consistor 150 cor. anual.

3. Restul dela stat.

4. Cvarțir în natură și 20 cor. pentru grădina.

Concurenții vor avea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta cunoștințele în cântări și tipic. Alesul va fi îndatorat a forma cu tine-retul cor și a cânta în biserică.

Concursul sunt a se trimite la oficiul protopopesc rom. gr.-or. al Treiscaunelor în Bereczk, comit. Hátomszék.

Bretcu, 18 August 1913.

Oficiul protopopesc rom. gr.-or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopop.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din comuna Băița, protopresbiteratul Zarand, se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul împreunat cu acest post este de 1200 coroane, și anume: dela comuna bisericăscă 600 coroane, iar restul s'a cerut dela Ven. Consistoriu, ori dela stat; lemne pentru încălzitul salei de învățământ în sumă de 64 coroane, cvarțir și grădina în natură.

Învățătorul care va fi ales e deobligat:

1. A conduce copiii la biserică în toate Duminecile și sârbătorile și a cânta cu ei la sf. liturgie.

2. A instrua copii în religie și a ține școala de repetiție.

3. A cultiva grădina de pomi.

Cei ce vor și conduce corul bisericeii de adulți vor fi preferiți, pentru ce li se pune în perspectivă ceva remunerație.

Petițiile instruite conform legilor sunt a se trimite P. On. oficiu protopresbiteratului în Brad și a se prezenta la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Brad, la 9 August 1913.

Din ședința comitetului parohial ținută la 13 Iulie 1913.

George Drăgan
președinte.Nicolae Popica
notar.

Nr. 543/1913.

(232) 3-3

Vidi:

Vasilie Dămian
protopresbiter.

Nr. 557/1913

(231) 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorescilor din comunele anumite mai jos se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Blăjeni Plai și Sat. Salarul se plătește 1000 cor. din repartitie, restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

2. Buceș. Salarul se plătește 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericeii, 200 cor. ajutor din fondurile arhidiecezane, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

3. Căinel. Salarul se solvește 400 cor. din repartitie, 200 cor. din centru, iar restul se va cere dela stat și grădina.

4. Crăciunești. Salarul se solvește 400 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

5. Grohot. Salarul se plătește 400 cor. din repartitie, restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și 20 cor. relut de grădina.

6. Hărăgani. Salarul se plătește 600 cor. din repartitie, 200 cor. din fondurile arhidiecezane, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

7. Lunca. Salarul se plătește 300 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

8. Luncoiul de jos. Salarul se solvește 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericeii, 200 din centru, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

9. Luncoiul de sus. Salarul se solvește 300 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

10. Prihodiște-Tătărești. Salarul se solvește 300 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, 200 cor. relut de cvarțir și 20 cor. relut de grădina.

11. Șesuri. Salarul se solvește 400 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

12. Stânița de sus și de jos. Salarul se solvește 600 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință o odaie în edificiul școlii și grădina.

13. Tomnatecul de jos și de sus. Salarul se solvește 600 cor. din repartitie, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

14. Zdrapți. Salarul se plătește 800 cor. din repartitie, 200 cor. din centru, iar restul se va cere dela stat, locuință în edificiul școlii și grădina.

Cei aleși sunt datori a propune și în școala de repetiție și instruiți elevii în religie și cântări, ai conduce Dumineca și în zile de sârbătoare la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruate conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul deschis și încât le stă în putință să se prezente în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 9 August 1913.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilie Dămian
protopop.

Nr. 542/1913

(234) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătorescilor dela școala gr.-or. române din comunele mai jos însemnate, tractul protopresbiteratului al Abrudului, se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Buninginea, cu salar de 600 cor. din repartitie, restul se cere dela stat, cvarțir în natură, relut de grădina 20 cor. și 4 metri lemne de foc.

2. Ciuruleasa, cu salar de 600 cor. din repartitie, restul se cere dela stat, cvarțir și grădina și 4 metri lemne de foc.

3. Petrângeni, cu salar de 500 cor. din repartitie și 100 cor. din cassa bisericeii, restul se cere dela stat și lemne de foc 2 stângini sau în bani 30 coroane.

4. Soharu, cu salar de 400 cor. din repartitie, restul se cere dela stat, cvarțir și grădina în natură și 4 metri lemne de foc.

5. Valea-Bulzului, post nou înființat, cu salar de 550 cor. din cassa bisericeii și 50 cor. din repartitie, restul se cere dela stat, cvarțir și grădina în natură și lemne de foc 2 stângini sau în bani 30 coroane.

6. Zlatna, cu salar de 1200 cor. din cassa bisericeii, în rate lunare sau trilunare anticipative, relut de cvarțir amăsurat împrejurărilor locale și 24 cor. relut de grădina.

Învățătorii aleși sunt datori a cere dela regulat biserică și a cânta în Dumineci și sârbători cu copiii la liturgie.

Ceice doresc a ocupa postul din Zlatna să aibă cel puțin 4 clase gimnaziale și posibilitatea de a forma cor cu elevii de școală și adulții.

Clericii vor fi preferiți.

Cererile să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții să se prezente în comună, spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Abrud, 15 August 1913.

Petru Popovici
protopresbiter.Locul de întâlnire
al Românilor în Cluj

în strada Francisc Iosif Nrul 12 la
„Hotelul Vulturul de aur”

cu cafe și restaurant, precum și odăi eftine, culină de casă bună, — iar pentru cazi oaspetilor sosiți cu trăsuri, stau grajduri potrivite la dispoziție.

(201) Proprietar: 6-10

F. Boday Mihály,
Kolozsvár, Cluj.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”
SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU
și
filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16
cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25	= K 3-4
Ghete de copii	" " " " " " 26-28 = 4-5
Ghete de copii	" " " " " " 29-34 = 5-7
Ghete de băieți	" " " " " " 35-39 = 7-9
Ghete jum. p. dame	" " " " " " 4-14
Ghete înalte p. dame	" " " " " " 8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	" " " " " " 7-
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	" " " " " " 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. barb.	" " " " " " 10-
Ghete de ale lui Kobrak	" " " " " " 10-
Ghete Oslaria	" " " " " " 12-
Ghete americane	" " " " " " 13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	" " " " " " 16-
Ghete de piele de Antilope p. barb. în toate colorile	" " " " " " 20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de
cerb cu șireturi întregi și jumă-
tăți pentru dame, bărbați și copii
cu pețurile cumpărării
de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sârbătoare și Duminecile am înainte de amezai
până la 10 oare deschis. (89) 26-

Nr. 656/1913 Prot.

(209) 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei vacante Criț cu filiile Cloașterf și Meșendorf în senzul Veneratului ordin Consistorial dto 7 Maiu a. c. Nr. 5692 Bis. 1913, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile concursuale instruite conform prescrișelor în vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteratului în termenul deschis, iar reflectanții, — cu știrea subscrisului, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din materia Criț, asemenea în filiile aparținătoare spre a-și arăta aptitudinea în cântare, tipic, cuvântare sau celebrare, și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 7/20 August 1913.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Locuință frumoasă

în fața soarelui etajul I., 4 odăi și
culină Bahngasse Nr. 5. Informa-
țiuni la dl Ștefan Moga, Sibiu.

(230) 2-3

Să pot procura
altoaie pentru pomi
roditoare de calitate
ireproșabilă pomi
roditori și pentru promenazi
VITA DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsal
Școala de grădinărit și stabiliment de viticultură.
Proprietari: AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

(255) 1-12

Săpunul Steckenpferd
din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe
rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra
linitelor, precum și indispensabil pentru îngri-
jirea rațională a frumuseții și pielei, ce prin
scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondi-
ționat se confirmă, a 80 de bani bucată se află
în farmacia, drogherii și partumerii etc. Ase-
menea e minunat aprobată Crema de crin a lui
Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă
și albă a mânilor de dame, în tuburi a 70 fil.
se află pretutindeni. (48) 27-40